

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ КАРЛІВКИ (ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Дерев'янка Т.В., Дубина Т.С.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Озеленення міст і селищ є комплексною архітектурно-ландшафтною організацією життєвого середовища людини. Розміщення зелених насаджень в забудові міста повинне бути спрямоване на створення системи зелених масивів, які розраховані на поліфункціональне використання цих територій в рекреаційних, захисних і оздоровчих цілях [1, 2, 3].

Протягом 2009-2011 рр. нами було досліджено зелені насадження м. Карлівка Полтавської області, зокрема внутрішньоміську групу, яка включає об'єкти озеленення, розташованих у межах забудови житлових і промислових кварталів. Це, перш за все, три парки (міський парк культури і відпочинку, парк «Перемоги», парк ім. Ю. Гагаріна), сквери імені Н.В. Підгорного, вуличні та пришляхові зелені насадження, а також насадження на території промислових підприємств: Карлівське ВАТ «Машинобудівний завод», меблева фабрика, завод меблевих оздоблень «Карлівський хлібзавод». Крім того, в дану групу віднесено й зелені насадження територій ЗОШ I-III ступенів (№1, №4, №5) і дошкільних закладів (№4, №6). У результаті проведення досліджень, ми звернули увагу на те, що при доборі та висадженні деревних і квіткових рослин не завжди враховувались їх екологічні властивості, що призводило до поступової їх загибелі, дуже бідний видовий і сортовий асортимент рослин, не зовсім вдале поєднання як за видами, так і за кольоровою гамою тощо.

Проаналізувавши досліджуваний матеріал, ми пропонуємо такі шляхи оптимізації стану озеленення в м. Карлівка.

У парку «Перемога» замість семи напівзасохлих дерев висадити саджанці таких видів: *Fraxinus excelsior* L. (2 шт.), *Sorbus aucuparia* L. (3 шт.), *Tilia cordata* Mill. (2 шт.), *Quercus robur* L. (1 шт.), *Betula pendula* Roth. (1 шт.). Оскільки, цей парк знаходиться в промисловій зоні, це сприятиме покращенню очищення повітря від газу і пилу, захищатиме від шуму й урізноманітнить видовий склад деревних рослин. На території водолікарні (по вул. Радевича) висадити алею *Betula pendula*. Обабіч центральної алеї на території районної лікарні доцільно сформувати алеї не насадження з *Picea abies* L., яка збагачуватиме повітря фітонцидами і сприятиме покращенню благоустрою даної території, на якій зростають лише листяні породи. Необхідно урізноманітнити видовий склад дерев парку ім. Ю. Гагаріна, площа якого в 2010 році збільшилась на 0,1 га (по вул. Великотирнівська), що дозволяє сформувати тут бузкову галявину з *Syringa vulgaris* L., *Syringa persica* L., *Syringa josikaea* L. або висадити поодинокі чи групами *Padus racemosa* Gilib., *Viburnum opulus* L. та інші декоративні кущі, які на даній території не зустрічаються.

У міському парку відпочинку (по вул. Леніна) пропонуємо омолодити видовий склад деревних насаджень. Зокрема, у його південній частині висадити алею з *Robinia pseudoacacia* L., яка в майбутньому створить тут ажурну алею. Крім того, можна на місці старих напівзасохлих дерев висадити поодинокі *Sorbus aucuparia*, *Aesculus hippocastanum* L., *Tilia cordata*.

На території ЗОШ I-III ступенів №1 і №4 доцільно бордюром із *Juniperus sabina* L. відмежувати спортивний майданчик від ігрового, а також видовий склад деревних насаджень поповнити видами і сортами плодкових дерев: *Malus domestica* L., *Cerasus vulgaris*, *Armeniaca vulgaris* L. Ці дерева можуть слугувати як наукові об'єкти, а їхні плоди збагачать харчування школярів вітамінами.

У вигляді бордюру на вулиці Леніна, яка одночасно є і транспортною магістраллю, краще висадити *Juniperus communis* L. Бажано на клумбах розширити видовий склад багаторічників, оскільки їх влаштування дешевше і менш трудомістке порівняно з однорічниками. Це можуть бути *Aster alpinus* L., *Paeonia tenuifolia* L., *Chrysothamnus coreanum* L. та інші. Для бордюрів біля меморіалу Слави доцільно висадити сорти троянд групи флорибунда – троянда «Айсберг», «Старлет», «Зоріна».

Східна частина Карлівки розташована на схилах двох пагорбів, які спускаються до річки Орчик. Під впливом ерозії ґрунту ці схили руйнуються, утворюючи яри. Враховуючи дані процеси, ми пропонуємо схили цих пагорбів і правий берег річки, у районі міста, засадити *Salix alba* L. і *Salix pentandra* L., які стримуватимуть зсуви, запобігатимуть підточуванню ґрунту водою, ерозійним процесам.

У районі хлібозаводу знаходиться перезволожена ділянка землі площею 0,5 га, яка також потребує ефективних заходів озеленення. Тут доцільно більш висадити вологолюбні види: *Populus tremula* L., *Viburnum opulus* L., *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn., *Salix alba* L.

Таким чином, зелені насадження в м. Карлівка потребують реконструкції, омолодження, поповнення видового асортименту як деревних, так і квіткових рослин.

Література

1. Белочкина Ю.В. Ландшафтний дизайн / Ю.В. Белочкина, Б.Ф. Бублик, С.И. Правлюк. – Харьков, 2006. – 317 с.
2. Ігнатенко О.П. Благоустрій територій населених пунктів / О.П. Ігнатенко. – К., 2010. – 210 с.
3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: Підручник / В.П.Кучерявий. – Львів: Світ, 2005. – 456с.

ЛІКАРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ ВОДНИХ ТА ЛЕКТИНОВИХ ФРАКЦІЙ VACCINIUM MYRTILLUS L. ТА ROSA CANINA L.

Джеруд Т.В., Мегалінська А.П.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (м. Київ)

Стрімке підвищення рівня захворюваності медики безпосередньо пов'язують з погіршенням екологічної ситуації на Землі. Загазованість повітря, забрудненість водойм промисловими відходами, радіаційні викиди, на жаль, це реальність в якій ми живемо. Але це зовсім не означає, що ми повинні байдуже спостерігати за тим, як руйнується наше здоров'я та здоров'я наших рідних. Тому ми повинні знати, як знівелювати шкідливий вплив довкілля на організм, а отже, запобігти появі різноманітних захворювань шляхом їх профілактики, або хоча б поліпшити своє самопочуття. Тим паче, що вчені активно працюють над розробленням ефективних природних засобів захисту організму та лікування хвороб. Але в літературі недостатньо даних про фізіологічну активність лектинів.

Тому **метою** нашого дослідження є вивчення антибактеріальних властивостей водної та лектинової витяжок *Vaccinium myrtillus* та *Rosa canina*, адже лікувальні властивості чорниці та шипшини людям було ще відомо з часів стародавньої Русі, де лікарі та травники широко використовували ці рослини в лікувальних цілях. Застосування *Vaccinium myrtillus* та *Rosa canina* в якості цілющого засобу є актуальним і нині.

Чорницю додають в різні йогурти і сир для поліпшення смаку і підвищення користі. За вмістом марганцю плоди *Vaccinium myrtillus* перевер-